

УДК 687.12:671.1

М.С. ВИННИЧУК, О.В. КОЛОСНІЧЕНКО, К.Л. ПАШКЕВИЧ

Київський національний університет технологій та дизайну

АНАЛІЗ ФАКТОРІВ ГАРМОНІЙНОГО ПОЄДНАННЯ АКСЕСУАРІВ ТА ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ У СИСТЕМІ «КОСТЮМ»

Окремий розвиток принципів розробки ювелірних виробів та окремих принципів дизайн-проекування аксесуарів в системі «костюм» не означає, що ці два напрямки гармонійно поєднані. Аналіз літературних джерел, присвячених проблематиці гармонізації аксесуарів та ювелірних виробів з костюмом показав відсутність досліджень, проведених з точки зору теорії художнього проектування. Існуючі матеріали обмежуються інформацією історичного і етнографічного характеру. Дослідженням використання геометричних принципів в галузі художнього формоутворення займався М.І. Яковлев [1], проблемами тектонічного формоутворення одягу, об'єктів архітектури та промислових виробів присвячено праці Ю.Г. Божка [2], І.Т. Волкотруба [3], Г.Б. Мінервіна [4], К.Л. Пашкевич [5], але залишається не дослідженою проблема науково обґрунтованого застосування засобів технічної естетики в дизайні аксесуарів та ювелірних виробів. Це викликає необхідність створення наукової бази для виявлення можливостей гармонійного формоутворення ювелірних виробів та аксесуарів в системі «костюм». Для визначення значущості окремих складових костюма необхідний системний підхід. Є низка наукових робіт [6, 7], автори яких розглядають питання взаємодії елементів костюма. Предметами дослідження в них є одяг, взуття та головні убори, але мало вивченим залишається питання про роль аксесуарів та ювелірних виробів в системі «костюм».

Костюм передбачає наявність певної системи, до основних елементів якої належать одяг, взуття, аксесуари, зачіска і макіяж. Аксесуар (від франц. *accessoire*, від лат. *accessorius* – додатковий) доповнення до костюму, який надає йому закінчений вигляд. У моді аксесуар – дуже важлива складова частина образу, стилю одягу. Аксесуари змінюються разом із модою [8]. За призначенням можна виділити функціональні, функціонально-декоративні та декоративні аксесуари (рис.1).

Рис. 1. Елементний склад системи «костюм»

До функціональних належать головні убори, шалі, хустки, шарфи тощо; до функціонально-декоративних – краватка, хустка, пояс, ремінь, сумка, парасолька тощо; декоративні аксесуари – це прикраси та ювелірні вироби, які можуть бути як функціональними, так і декоративними: сережки, намисто, браслети, шпильки, запонки тощо.

Всередині форми костюма завжди існує тенденція до єдності, виражена в гармонії його елементів, їх врівноваженості по ряду ознак. Гармонійне поєднання аксесуарів та ювелірних виробів в системі «костюм» викликає враження доведеного образу. До елементів композиційної впорядкованості, гармонізації форм належать пропорційність, ритмічний ряд (інтервали ритму і метра, кількість елементів), масштабність (фізичні розміри і їх сприйняття); врівноваженість елементів (симетрія, асиметрія); тектонічність (художнє вираження через взаємодію і гармонійне поєднання матеріалу та конструкції).

Для дослідження пластичної спряженості аксесуарів, ювелірних виробів в системі «костюм» були виділені основні фактори, що впливають на сприйняття гармонійного образу в цілому та його частин (рис. 2).

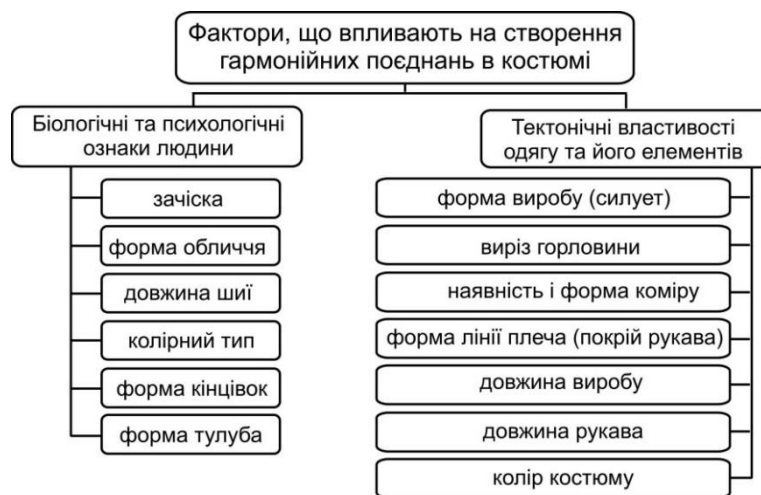

Рис. 2. Фактори, що впливають на створення гармонійного образу

Їх можна поділити на дві групи: фактори, які стосуються безпосередньо людини, її тіла та психологічних особливостей, та фактори, що стосуються костюму (силует, довжина, колір тощо). Визначені фактори дадуть змогу створити алгоритм підбору гармонійних поєднань аксесуарів та ювелірних виробів в системі «костюм».

Література

1. Яковлєв М.І. Композиція + геометрія / М.І. Яковлєв. – К.: Каравела, 2007. – 240 с.
2. Божко Ю.Г. Архитектоника и комбинаторика формообразования / Ю.Г. Божко. – К.: Вища школа, 1998. – 244 с.
3. Волкотруб И.Т. Основы художественного конструирования / И.Т. Волкотруб. – К.: Вища школа, 1988. – 201 с.
4. Минервин Г.Б. Основные задачи и принципы художественного проектирования. Дизайн архитектурной среды / Г.Б.Минервин – М.: Архитектура-С, 2004. – 96 с.
5. Пашкевич К.Л. Теоретичні основи дизайну одягу на засадах тектонічного підходу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. техн. наук: 05.01.03 / К.Л. Пашкевич. – К., 2017 – 46 с.
6. Козлова Т.В. Костюм. Теория художественного проектирования / Т.В. Козлова. – М.: МГТУ им. А.Н. Косыгина, 2005. – 380 с.
7. Ергономіка і дизайн. Проектування сучасних видів одягу: навч. посібник / [М.В. Колосніченко, Л.І. Зубкова, К.Л. Пашкевич та ін.] – К.: ПП «НВЦ «Профі», 2014. – 386 с.
8. Колосніченко М.В. Мода і одяг. Основи проектування і виготовлення одягу / М.В. Колосніченко, К.Л. Процик – К.: КНУТД, 2011. – 238 с.